

עין משפט
נר מצוה

בג א מיי פֿיט מה'ל פסולי מוקדש' ה'ל ג:

בד ב מיי פֿירא מה'ל מעשה קרנות ה'ל ח סמג לאזין שט:
בח ג מיי שס פֿי"ה ה'ל ו:
כז ד ה מיי פֿ"ג מה'ל צבורים ה'ל יב:

-----ⓘ-----

תורה אור השלם

1. ואכלו אתם אשר כפר בהם למלא את ידם לקדש אתם וְיָרָא יאכל בִּי קֹדֶשׁ הוּם:

שמות טז לג
2. וְכָל בְּהֵמָה מִפִּרְסַת פֶּרֶה וְנִשְׁתַּעַת שִׁשֶּׁע שְׁתֵּי פִרְסוֹת מִעֲלֵת גֵּרָה בְּבִהֶמָה אֲתָה תֹאכְלוּ:

דברים יד י
3. אַךְ אַתָּה זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמִּפְרָסֶיהָ הַפֶּרֶה הַשְּׁסֻעָה אֲתָה תֹאכְלוּ וְאֶת הָאֲרָגָה וְאֶת הַשֶּׁפָן כִּי מִעֲלֵה גֵרָה הִמָּוֶה לָפֶרֶסָה לֹא הַפֶּרֶסוּ טְמֵאִים הֵם לָכֵן:

דברים יד י
4. וְעַתָּה הִנֵּה תֹאכְלוּ אֶת רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּה לִי יְיָ וְהַחֲתוּ לִפְנֵי אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ:
דברים כו י
5. וְלִקַּח הַכֹּהֵן הַשֹּׁטָא מִיֶּדְךָ וְהִנִּיחוּ לִפְנֵי מִזְבֵּחַ יְיָ אֱלֹהֶיךָ:
דברים כו ד
6. קָדֹר תִּבְיָאִיתָ אֶת אֲשִׁי יְיָ אֶת הַתֹּלֵב עַל הַתּוֹרָה יְבִיאֶנּוּ אֶת הַתּוֹרָה לְהִנָּח אֹתוֹ תִּתְּנוּפָה לִפְנֵי יְיָ:
ויקרא י ל

-----ⓘ-----
מוסף רש"י

כל שבקדש פסול.
למדמינ' כי קדש הוא ימיה לרבות על שער פסולי קדש' קדשים גזלא, כגון פגול ויואל ונשפך דמו (פסחים כד.). הנחה. לפני המזבח, מעבכת בהן. דשנה זה קרא (דברים טו) והניחו לפני וגוי' והנחתו לפני וגוי' (שני' יז.). כל הראוי לבילה אין מעבכת בו. דבת' מנחות אומרין אין מביאין כלי אחד מנחה של ששים ואחד שעורים, ומפרישין טעמא מפני שאמרה תורה הבא מנחה שיכולה ליצבל וששים נכללין ככל אחד אבל ששים ואחד קים להו לרצנ' דאין יכוילן ליצבל, והוינן זה וכי אין נכללין מאי' היו והטנ לא נכל כשר, ומיר' ר' זירא ראו' לבילה מיהא צענין ומי' שהוא ראו' לבילה אין בילה מעבכת ואפילו לא נכל כשר, אבל כשאית' ראו' לבילה בילה מעבכת זו (חולין פד.) ובש"י יבימות ק' נדרים. עג. קדושין כה. מוחות יח: שם קג: ונדה סו:)
לומר מה שאי אפשר להכלל מעבכת זו, דמיון דכתיב ויק' עליה שמן וזהו לנצל דכתיב גזולה, ש"מ שזו קצביה להביא מנחה שיוכל לקיים מצות גזילה, וכשהוא מביא ששים ואחד, מנחה כזו לא זיהא, והכי הוא כמביא מנחה מן הקטניות דלמיה כלום, שכל דבר שזו הקצב"ה להביא

יש עיבוד צעיקר הצלחו להביא בואותיו ענין שזו הכמוז ולא צענין אחר, אבל מלות האמויות בואותה מלוה, כגון מטפה בקרבן, גזילה במנחה, יש שמעבכין אס גילה הכמוז לטעות עליו לעכב, ויש שאין מעבכין (רשב"ם ב"ב

פא:.) והנחתו זו תנופה. דבראש הפרשה נאמר ולקח הכהן הטנא מידך והניחו לפני ה' וגוי', ובסיפיה נאמר מכלל שחזר ונטלו ולמה נטלו לתנופה (סוכה סו:.) הנחה ממש. שמגיד לך שמהו להניחו לפני המזבח

ואל"כ יטלוהו הכהנים ואפילוהו (שם). אחיה ידי משלמים. מתנופת חזה ושוק ואימורין דשלמים (סוטה יט.). ובכתיב ידיו תביאנה. צעעלים דשלמים כתיב גבי תנופה, דכתיב בסיפיה להניף אותו מטפה וגוי' (סוכה סו:.) מה באן. צבורים. כהן. דכתיב ולקח הכהן (שם). תחת ידי בעלים. צעלים אוחזים בשפת הטנא וכהן מניח ידיו תחת שוליו, וכן מפרש במסכת צבורים (שם).

יח:

ב' שבקדש פסול בא הכתוב ל"יתן בו'. ואס תאמר אמאי לא משני מש"ה לא לקי דהוי לאו שצכללות דכולל פסול דיואלא וטמא ופסולין

אחרים וי"ל דלפירוש הקונטרס דלעיל ניחא דפירש דלוקה דקאמר אינו רוצה לומר כ"א חסור צעלמא ומש"ה פריך נהי דמלקות לא הוי משום לאו שצכללות מ"מ חסורא מיהא איכא וילינקי דקאמר לאו דוקא(א) אבל לפירוש (א) ר"י דלעיל קשה דפירש דלוקה דוקא קאמר כדפי' א"כ וילינקי דקאמר הכא דוקא קאמר ואמאי הלא הוי לאו שצכללות כדפי' ויש לומר דאין הכי נמי היה יכול לשנויי אבל עדיפא מיניה משני דלא (ש)מיירי כלל (ש)מזר שאכל חטאת לפני זריקה דפטור והא דאמר לעיל ר"ש (דף יז.) אס לאוכל חטאת לפני זריקה קל וחומר מתודה חסור חסור צעלמא ולא מלקות: **ואמר** ל"יה ראויין לקריאה משקרא ע"הינן. ולא דוקא מומר ואי לא חסורים אלמא קריאה מעכבת: **הנחה** אהנחה לא קשיא **הא רבי יהודה הא רבנן דתנאי רבי יהודה אומר בו'.** ומדלוקי רבי יהודה והנחתו לתנופה (י) ואס כן אין כאן שנוי כחזב לעכב צנהמה ומסתברא דלא מעכב וקשה הרי קריאה דלא שנה הכמוז לעכב ומעכב לרבי שמעון ומנא ליה לרבי יהודה דהנחה דלא שנה הכמוז לעכב דלא מעכב ומש"מ מיר' דלא קשה דהא גס לר"ש לא היתה קריאה מעכבת אי לא משום דגלי קרא מלא מוכל לאכול בשעריך דלעיל כן נראה למשי"מ: **ומאן תנא דפ"ג ארבי יהודה רבי אליעזר ברבי יעקב הוא דתנאי וכו'.** פירוש דאפיך מנופה מג"ש וא"כ והניחו והנחתו תרויהו להנחה (פ) מעכבת וקשה דצפרק חרש(ז) פרש"י צין והניחו צין והנחתו מיירי בתנופה ור"איה דהתם מוכח דצעי צ' תנופות ומוכח מן והניחו והנחתו לאכ פ"י הרי"ר אצרהס צר יצחק דר"א צן יעקב ס"ל הכי דמרי קראי מיירי בתנופה ושמי תנופות היו ולא מיירי כלל צנהמה (י) דהנחה לא מעכבת והא (פ) [דקאמר] מאן דפליג עליה דר' יהודה הכי קאמר דמפיק ליה לתנופה מקרא אחרינא ורצנ' דלית להו הנחה מעכבת היינו תנא קמא צר פלוגמיה דר' יהודה דמסקת צבורים פ"ג (משנה ו) דתניא עודהו צסל קורא והגדת היום עד שהוא גומר כל הפרשה כולה ולית ליה ל"יכא תנופה כלל ומרי קראי (י) צנהמה מעכבת וקאמר ר' יהודה התם קורא עד ארמי אוצב אצי וגוי' הגיע לארמי מוריד הסל מעל כתפו ואוחזו בשפתותיו וכהן מניח ידיו תחתיו ומניפו וקורא כל הפרשה כולה וגומרה וצמילתיה דר' יהודה יש לתמוה דבשמעתין מפיק תנופה מוהנחתו שכתב אחר כל הקריאה ואס כן מגילה דמתחלת הקריאה הוא מניף ומו מגילה לרבי יהודה דכהן היה מניף דצקרא והנחתו לא כתיב ביה כהן וצקרא קמא דכתיב ולקח הכהן הטנא לא כתיב צהן תנופה:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

צא הכסוז לין לא תעשה על אכילסו. דכתיב צנותר (א) לא יאכל כי קדש הוא(ב) נתן טעם לדבר כי קדש הוא שנפסל וכמו כן כל הקדשים שנפסלו: **ה"מ היכא דקודם פסולו חזי.** כנותר: **אוסה סאכלו.** [דכתיב] כל צהמה מפרסת פרסה וגו' אותה תאכלו ולא צהמה

טמאה שאין סימנין הללו צהו אלמא לא(א) הצא מכלל עשה עשה: **קרינא ציה וזר לא יאכל.** דהוא סיפיה דהאי קרא. וכל זכ לא יאכל קדש(ט) לא צקדשים משמעוי אלא צתרומה כדכתיב צירשא דענינא איס קאיס מזרע אהרן דצר השוה צזרעו של אהרן (ט) **צבורים** לפני החג צני קרייה ניניהו לאחר החג לאו צני קרייה ניניהו דכתיב צתר קרייה (ט) ושמחת בכל הטוב מעצרת ועד החג שהוא זמן שמחת לקיעת פירות מציא וקורא מן החג ועד חנוכה מציא ואינו קורא (צבורים פ"א משנה ו): **הפריש לפני החג.** חלה עליהן חובת קרייה ועצר עליהן החג שאין ראין עוד לקרייה ירקצו: **דרצני זירא.** לעולם צראין לקרייה לא מעכבא קרייה אבל צאלו שעצר זמנן ואין קרייה עוד לקרייה מעכבא קרייה דרצני זירא: **דאמר כל הראוי לבילה** צמסכת מנחות (דף קג:) תנן הרי עלי ששים ואחד עשרון מציא ששים צכלי אחד ואחד צכלי אחר דעד ששים יכוילן ליצבל צכלי אחד אבל ששים ואחד קים להו לרצנ' דאין נכללין יפה והוינן זה וכי אין נכללין מאי' הוי והאנן תנן אס לא צלל כשר ומשני רבי זירא כל הראוי לבילה אין צילה מעכבת צו כ': **מסני לה.** להא דרבי אלעזר אמר רבי אושעיא דרצב אסי אמר רבי יוחנן דרצ אסי אמרה משמיה דרבי יוחנן: **הראוין לקרייה.** מעצרת ועד החג: **משיראו פני הצית.** משיכנסו לעזרה והנחה לא מעכבת כלל: **הא רבי יהודה.** לרבי יהודה לא מעכבא הנחה דדריש והנחתו ימירא לתנופה ואין מקרא שנוי צהנחה לעכב ולרצנ' דלא דרשי ליה להכי מיצעי להו לשנות צהנחה לעכב: **והנחתו זו תנופה.** קרי ציה והנחתו לשון ולא נחס אלהים וגוי' (שמות יג) שהוא מנחה אותו לארצב רוחות ומעלה ומוריד: **מאן סנא דפליג עליה.** למימר הנחה מעכבא: **רבי אליעזר צן יעקב היא.** דנפקא ליה תנופה מקרא אחרינא: **מה להטן צעלים.** דההוא צצעלים משמעוי דכתיב יציא את קרצנו לה' מוצח שלמי וסמך ליה ידיו תביאנה: **מאימתי**

זו תנופה ומאן תנא דפליג עליה דרבי יהודה ר' אליעזר בן יעקב היא "דרתניא

ולקח הכהן הטנא מידך ילימד על הבכורים שטעונין תנופה דברי רבי אליעזר בן יעקב מאי טעמא דרבי אליעזר בן יעקב אתיא (י) יד משלמים כתיב הכא ולקח הכהן הטנא מידך וכתיב (ט) ידיו תביאנה את אשי ה' מה כאן כהן אף להלן כהן מה להלן בעלים אף כאן בעלים הא כיצד המניח כהן ידיו תחת ידי בעלים ומניף אמר רבא בר אדא אמר ר' יצחק בכורים מאימתי

בבורים מאימתי חייבים ע"הים. זר מיתה וכהן מלקות חוץ לחומה שמונות צעופים צעופה:

יכול

(א) [מנחות עד:י.] (ג) [ובחים לה. ע"ש צ"ע,י.] (א) [צ"ל דור לא יאכל ביי קדש הים], (ד) לעיל ח., (א) [ב"ב פא: חולין פג: קדושין סה. ימות קד: דדה סו: מנחות יח: קג: מדרים עב., (ו) סוכה מז: מנחות פא:, (ו) ג"ז שם, (ח) ג"ז שם קדושין לו: [סוטה יט.,י.] (ט) [צ"ל ובתיב הים], (י) [שמות כט,י.] (ב) פ"א: הללו צהו ולא, (ג) [ויקרא כג,י.] (מ) [וצמות עד:,י.] (א) [דברים כו,י.] (ס) [וע' מוס' יומא לו: ד"ה לאו וכי ותוס' פסחים כד. ד"ה הא, (ב) רש"א. ש"ייהכללוהס",ד, (ע) [צ"ל דר שאכל חטאת], (ג) [שם לא נמלא כלום רק כספרי וכן כפרש"י בחומש וע' רש"א ומהר"מ, (ק) רש"א,

-----ⓘ-----

הגהות הב"ח
(א) גמ' ככלל מהיה לא תאכל ליתן לא מעשה:
(ב) רש"י ד"ה צא הכסוז וכי דכתיב צנותר. כ"צ צפ' המלואים:
(ג) רוס' ד"ה כל וכי אבל לפירוש דלעיל קשה דפירשתי דלוקה דוקא קאמר כדפרש"י אס כן וכי שצכללות כדפרש"י וי"ל דאין הכי נמי דהוה יכול:
(ד) ד"ה הנחה וכי לתנופה אס כן אין כאן כתיוב שנוי בהנחה לעכב ומסתברא דלא:
(ה) ד"ה ומאן וכי להנחה דמעכבת וקשה דבספרי דרש פירשת כי תבא צין והניחו צין:
(ו) בא"ד והנחה לא מעכבת והא דקאמר הכא מאן תנא דפליג עליה דר' יהודה הכי קאמר מאן תנא דמפיק ליה לתנופה:
(ז) בא"ד ומרי קראי והניחו והנחתו תרויהו להנחה דמעכבת וקאמר ר' יהודה וכי' לא כתיב ביה מטפה:

-----ⓘ-----

הגהות הגר"א
[א] גמ' ר"ח' והניחו זו וכי' ששהוא אומר והנחתו הכי כז' מקיים והניחו זו תנופה ל"ל (וע' שנות אליהו פ"ג דצבורים):
(שמות יג) שהוא מנחה אותו לארצב רוחות ומעלה ומוריד: **מאן סנא דפליג עליה.** למימר הנחה מעכבא: **רבי אליעזר צן יעקב היא.** דנפקא ליה תנופה מקרא אחרינא: **מה להטן צעלים.** דההוא צצעלים משמעוי דכתיב יציא את קרצנו לה' מוצח שלמי וסמך ליה ידיו תביאנה: **מאימתי**

זו תנופה ומאן תנא דפליג עליה דרבי יהודה ר' אליעזר בן יעקב היא "דרתניא ולקח הכהן הטנא מידך ילימד על הבכורים שטעונין תנופה דברי רבי אליעזר בן יעקב מאי טעמא דרבי אליעזר בן יעקב אתיא (י) יד משלמים כתיב הכא ולקח הכהן הטנא מידך וכתיב (ט) ידיו תביאנה את אשי ה' מה כאן כהן אף להלן כהן מה להלן בעלים אף כאן בעלים הא כיצד המניח כהן ידיו תחת ידי בעלים ומניף אמר רבא בר אדא אמר ר' יצחק בכורים מאימתי

בבורים מאימתי חייבים ע"הים. זר מיתה וכהן מלקות חוץ לחומה שמונות צעופים צעופה:

יכול

יש עיבוד צעיקר הצלחו להביא בואותיו ענין שזו הכמוז ולא צענין אחר, אבל מלות האמויות בואותה מלוה, כגון מטפה בקרבן, גזילה במנחה, יש שמעבכין אס גילה הכמוז לטעות עליו לעכב, ויש שאין מעבכין (רשב"ם ב"ב

פא:.) והנחתו זו תנופה. דבראש הפרשה נאמר ולקח הכהן הטנא מידך והניחו לפני ה' וגוי', ובסיפיה נאמר מכלל שחזר ונטלו ולמה נטלו לתנופה (סוכה סו:.) הנחה ממש. שמגיד לך שמהו להניחו לפני המזבח

ואל"כ יטלוהו הכהנים ואפילוהו (שם). אחיה ידי משלמים. מתנופת חזה ושוק ואימורין דשלמים (סוטה יט.). ובכתיב ידיו תביאנה. צעעלים דשלמים כתיב גבי תנופה, דכתיב בסיפיה להניף אותו מטפה וגוי' (סוכה סו:.) מה באן. צבורים. כהן. דכתיב ולקח הכהן (שם). תחת ידי בעלים. צעלים אוחזים בשפת הטנא וכהן מניח ידיו תחת שוליו, וכן מפרש במסכת צבורים (שם).

מסורת הש"ם